

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (jud. H. Craveț)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul legal al recurentului Gospodăria Țărănească „Zmeu Ștefan Vladimir”, Eduard Melnic,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gospodăria Țărănească „Zmeu Ștefan Vladimir” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Agrocopăceni” cu privire la încasarea clauzei penale,

împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de către apelantul Gospodăria Țărănească „Zmeu Ștefan Vladimir”, a fost casată hotărârea din 05 octombrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La data de 15 iunie 2020, G.Ț. „Zmeu Ștefan Vladimir” a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Agrocopăceni” cu privire la încasarea clauzei penale.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 7/4 din 08 aprilie 2020, pârâtul, având calitatea de vânzător, și-a asumat obligația de a vinde, iar reclamantul, în calitate de cumpărător, s-a obligat să primească de la depozitul vânzătorului producția agricolă (porumb) în valoare de 275 000 lei, reieșind din costul de 2,75 lei per kg. Potrivit condițiilor contractuale, obligațiile asumate trebuie executate în mod corespunzător, predarea-primirea producției agricole având loc la data semnării contractului, dar nu mai târziu de 15 aprilie 2020.

Menționează reclamantul că, a efectuat transferul mijloacelor bănești prin avans în sumă de 70 000 lei, în aceeași zi, la 08 aprilie 2020, potrivit pct. 3.5 al contractului care prevede achitarea mărfii prin virament nu mai târziu de 5 zile bancare de la data primirii. Astfel, S.R.L. „Agrocopăceni” având obligația de a preda producția agricolă nu mai târziu de 15 aprilie 2020, în mod unilateral, nemotivat, în aceeași zi, a restituit mijloacele bănești achitate în sumă de 70 000 lei.

Menționează reclamantul că, neexecutarea de către pârât a obligațiilor asumate în baza contractului respectiv, constituie un temei pentru repararea prejudiciului cauzat acestuia.

Sușține reclamantul că, la 22 mai 2020, sa adresat pârâtului cu o cerere prealabilă privind repararea prejudiciului material cauzat, cu propunerea ca în termen de 7 zile din ziua primirii cererii, să achite clauza penală prevăzută anticipat, în mărime de 14 000 lei. Pârâtul, a ignorat cererea în cauză.

Cere reclamantul G.Ț. „Zmeu Ștefan Vladimir” asigurarea acțiunii, încasarea din contul S.R.L. „Agrocopăceni” a datoriei în mărime de 14 000 lei, cu titlu de clauză penală și a cheltuielilor de judecată în mărime de 5420 lei.

Prin hotărârea din 05 octombrie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de către apelantul G.Ț. „Zmeu Ștefan Vladimir”, a fost casată hotărârea din 05 octombrie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul Sângerei, și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că, soluția dată de prima instanță este în contradicție cu circumstanțele cauzei, instanța nu a constatat corect toate circumstanțele, concluziile fiind neîntemeiate și contradictorii cu materialele cauzei.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că, la data de 15 iunie 2020, G.Ț. „Zmeu Ștefan Vladimir” a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Agrocopăceni” cu privire la încasarea clauzei penale.

De asemenea, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 7/4 din 08 aprilie 2020, pârâtul, având calitatea de vânzător, și-a asumat obligația de a vinde, iar reclamantul, în calitate de cumpărător, s-a obligat să primească de la depozitul vânzătorului producția agricolă (porumb) în valoare de 275 000 lei, reieșind din costul de 2,75 lei per kg. Potrivit condițiilor contractuale, obligațiile asumate trebuie executate în mod corespunzător, predarea-primirea producției agricole având loc la data semnării contractului, dar nu mai târziu de 15 aprilie 2020.

Mai mult, reclamantul a efectuat transferul mijloacelor bănești prin avans în sumă de 70 000 lei, în aceeași zi, la 08 aprilie 2020, potrivit pct. 3.5 al contractului care prevede achitarea mărfii prin virament nu mai târziu de 5 zile bancare de la data primirii. Astfel, S.R.L. „Agrocopăceni” având obligația de a preda producția agricolă nu mai târziu de 15 aprilie 2020, în mod unilateral, nemotivat, în aceeași zi, a restituit mijloacele bănești achitate în sumă de 70 000 lei.

La caz, Colegiul constată că, nu poate fi invocată obligația intimatului S.R.L. „Agrocopăceni” de a respecta acele clauze contractuale care nu au fost anterior cunoscute de către acesta, or, contractul de vânzare-cumpărare a producției agricole nr. 7/4-2020 din 08 aprilie 2020, a fost expediat acestuia în varianta finală, prin intermediul poștei electronice, fiind lipsit de către reclamant de posibilitatea de a negocia clauzele contractuale în mod transparent. Or, G.Ț. „Zmeu Ștefan Vladimir” în ziua încheierii contractului vizat a și efectuat transferul mijloacelor bănești, și tot în aceeași zi, pârâtul a returnat suma de bani indicată.

Astfel, clauza penală prevăzută la pct. 4.2 lit.a) a contractului respectiv, este o clauză abuzivă, în defavoarea intimatului, acordul acestuia, fiind viciat.

În atare circumstanțe, Colegiul a stabilit că, în vederea încheierii contractului,

părțile negociază viitoarele clauze contractuale, astfel punând accent pe momentele care sunt importante pentru părți, scopul negocierilor fiind obținerea unei poziții cât mai favorabile pentru ambele părți.

La 13 aprilie 2021, reprezentantul legal al recurentului G.Ț. „Zmeu Ștefan Vladimir”, Eduard Melnic, a depus cerere de recurs împotriva hotărârii primei instanțe și deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și deciziei instanței de apel, precum și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia recurată, calificând-o ca fiind neîntemeiată și pasibilă de casare în temeiul prevederilor art. 432 alin. (1), (2) lit. a) și (4) din Codul de procedură civilă.

Reprezentantul legal al recurentului a opinat că, prima instanță și instanța de apel au aplicat eronat normele de drept material, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, au apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanțelor vizate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 16 februarie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 13 aprilie 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea și recepționarea copiei deciziei integrale participanților la proces la 19 martie 2021, conform scrisorii de însoțire (f.d. 98-99), fapt confirmat de către părți (f.d. 100). Astfel, recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 28 aprilie 2021 instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 110).

Prin referința depusă la 27 mai 2021, reprezentantul legal al S.R.L. „Agrocopăceni”, Simion Macari, a solicitat de a considera recursul declarat de către reprezentantul legal al recurentului G.Ț. „Zmeu Ștefan Vladimir”, Eduard Melnic, ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de către reprezentantul legal al recurentului G.Ț. „Zmeu Ștefan Vladimir”, Eduard Melnic, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către reprezentantul legal al recurentului G.Ț. „Zmeu Ștefan Vladimir”, Eduard Melnic, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către reprezentantul legal al recurentului G.Ț. „Zmeu Ștefan Vladimir”, Eduard Melnic.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către reprezentantul legal al recurentului Gospodăria Țărănească „Zmeu Ștefan Vladimir”, Eduard Melnic, împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat